

PRAZNIK KRISTUSOVEGA PRIHODA

Dr. Rudolf Steiner, Basel, 26.12.1921

Božični praznik je bil mnoga stoletja praznik najpomembnejšega spominjanja za vse krščanstvo. Če ta praznik Božiča razumemo kot praznik spominjanja, moramo imeti v mislih vse tisto, kar se je znotraj čustev ljudi v toku stoletij povezal s tem praznikom. Spominjamo se, da praznik 25. decembra do 4. stoletja v krščanskem razvoju ni obstojal in, da je bil praznik Jezusovega rojstnega dne postavljen pred krščansko človeštvo v 4. stoletju, prvič v Rimu v letu 354, da bi dali času takrat pomemben tribut. Da je moral tak tribut časa nastati prav v 4. stoletju, je brez nadaljnjega utemeljeno v krščanskih instinktih razvoja človeštva.

Proti razvoju v južni Evropi so pritiskali severni narodi. Tudi v širokih predelih južne Evrope, v rimskih in grških predelih, je živelo še veliko tega, kar so bile poganske navade. Mnogo poganskih navad je živelo tudi v Afriki in Mali Aziji, skratka na tistih mestih, v katera so počasi prodirale krščanske misli in čustva. Krščanstvo pa je od vedno stremelo k temu, da ni bilo le sekta podoben tok za ta ali oni krog ljudi, temveč je bilo, kakorkoli so mu različne stvari znotraj ali zunaj njegovega področja nasprotovale, v naprej naravnano na to, da postane hrana za srca in duše vsem ljudem.

V poganskih krogih od severa in juga je še živela tista religiozna zavest, ki je delovanje Bogov povezovala z zvezdami, najmogočnejšo Božjo moč pa s Soncem. In znotraj teh poganskih gledanj je živela misel, da se je, ko ima Zemlja v času zimskega sončnega obrata svoje temne dni, obenem približal trenutek, ko Sonce spet začne razvijati svojo zmagovito moč za vso plodnost na Zemlji. Ta občutek, da je Zemlja odvisna sama od sebe, občutek ločenosti Zemlje od kozmično - božjih moči, ta nekakšen občutek osamljenosti Zemlje v svetu, je v času zimskega sončnega obrata zamenjal občutek upanja: Da, iz področja Sonca spet prihajajo blagodejni učinki svetlobe in ljubezni in na novo prebudijo vso plodnost Zemlje.

V tesni povezavi s takim čustvom je človek razumeval tudi svoje lastno bitje duševnosti. Prav v stari poganski religiji se je čutil z Zemljo tesno povezanega. Ne nek način se je počutil kot člen Zemlje; čutil je, da se življenje Zemlje nadaljuje v njegovo lastno življenje. In tako se je človek v času, ko je Zemlja prejela poleti najpomembnejša delovanja toplote in svetlobe iz področja Sonca, počutil kot predan tistim področjem, iz katerih prihajajo žarki svetlobe in toplote dol na Zemljo. V času visokega poletja se je človek počutil predan širjavam svetov. V času zimskega sončnega obrata se je počutil tesno povezanega z Zemljo, z vsem, kar je Zemlja ohranila iz časa toplega, svetlečega poletja. Na nek način se je človek počutil s svojo Zemljo v vsemirju osamljen in resnično je čutil v tem času zimskega sončnega obrata ponoven prihod božansko - duhovnega navzdol v področje Zemlje.

Tako je človek to, kar ga je v njegovih čustvih, v vsem njegovem duševnem in duhovnem življenju najbolj notranje povezovalo z vseobsežnostjo kozmosa, vtisnil v vsebine tega praznika. In ker so se kristjani s tem praznikom zimskega sončnega obrata dotaknili najdragocenejšega, ni moglo biti drugače, kot da so sami kristjani narodom, ki so mu prišli naproti, dali ob prazniku tega zimskega sončnega obrata svoje najdražje. To najdražje v duhu tistega obrata, ki se je zgodil med pismom stare in pismom nove zaveze, to najpomembnejše, je postal za kristjane spomin na Jezusovo rojstvo.

Kaj je pomenilo za tistega, ki se je čutil zavezanega pismu stare zaveze, če je ves misterij človeškega življenja in njegovo povezavo s človeško smrtjo izrazil s tem, da je rekel: Ko gre duša skozi vrata smrti, se poda na pot, s katero bo spet združena z očeti. - Hrepenenje po poti tja k očetom, to je bil ljub občutek po razumevanju pisma stare zaveze. V času prvih štirih stoletij krščanstva se je to gledanje na skupnost očetov preobrazilo v gledanje na rojstvo tistega bitja, ki krščanstvo drži skupaj. Čutenje pisma stare zaveze se je preobrazilo v pogled na Nazaret ali Betlehem, v pogled na Jezuščkovo rojstvo.

Tako je krščanstvo na nek način z določitvijo Božičnega praznika v 4. stoletju po Kristusovem rojstvu dalo svoj tribut združenju ljudi na Zemlji in je svoje najdražje čustvo povezalo z praznikom Božiča. Če pogledamo naprej, kako so ta praznik Božiča praznovali skozi stoletja, vidimo povsod, kako je v času, ko se ta praznik približuje, človeška duša znotraj krščanstva zares povezana z ljubečim podarjanjem Jezuščku. V tem ljubečem podarjanju vidimo v toku krščanskih stoletij po 4. stoletju, razodevanje nečesa čisto posebnega. Na to določanje praznika Božiča na 25. december, približno v čas zimskega sončnega obrata, moramo gledati z notranjim razumevanjem. Še leta 353 niti v Rimu niso praznovali Kristusovega praznika na 25. december in ne kot rojstni dan Jezusa iz Nazareta ali Betlehema. Takrat je bilo v navadi, da so praznovali praznik 6. januarja. Ta praznik naj bi bil praznik spomina na Janezov krst v Jordanu, praznik spominjanja na Kristusa. In s spominjanjem so povezovali predstavo, da se je z Janezovim krstom v Jordanu iz izven zemeljskih svetov, iz svetov nebes, izven zemeljsko bitje Kristus povezalo s človeškim bitjem Jezusa iz Nazareta.

To, ne običajno rojstvo, ta spust bitja Kristus za novo oploditev bivanja na Zemlji, to so praznovali. Hoteli so si ozavestiti: tega dne Kristusovega prikaza, skrivnosti, se je z Zemljo povezal nekaj nebeškega, s tem prihodom nebeškega je človeštvo dobilo nov razvojni impulz. Ta skrivnost pritekanja nadzemlskega, nebeškega, navzdol v bivanje na Zemlji, je bila razumljena še v času, ko se je zgodil misterij na Golgoti in nekaj časa za tem. V tem času so bili še prisotni ostanki prastare modrosti, ki se je dvigovala do razumevanja takega dejstva, ki se lahko prepozna samo v nadčutnem. Staro instinktivno spoznanje, pramodrost, ki jo je človeštvo dobilo pri svojem nastajanju na Zemlji kot darilo Bogov, to pramodrost je človeštvo sčasoma izgubilo. V toku stoletij jo je bilo vedno manj. Toda v času misterija na Golgoti jo je bilo ravno še toliko, da so lahko videli mogočnost, ki se je z misterijem na Golgoti dogodila.

Tako so v prvih stoletjih misterij iz Golgote razumeli iz modrosti. V 4. stoletju se je ta modrost skoraj popolnoma izgubila. Ozirati so se morali na drugo, na to, kar so z vseh

strani prinašali pogani. Za globoko skrivnost združenja Kristusa s človekom Jezusom, pa razumevanja niso mogli več najti. Na nek način je bila za človeški duševni vidik možnost razumevanja resničnega misterija Golgote izgubljena. In tako je naslednja stoletja ostalo. Pramodrost je bila za človeštvo izgubljena. Morala se je izgubiti, ker si iz te pramodrosti človek nikoli ne bi mogel pridobiti svoje svobode, odvisnosti od samega sebe. Človek je moral na nek način za nekaj časa stopiti v temo, da bi iz te teme v svobodi pridobil pralastne lastne sile. Toda krščanski instinkt je na mesto modrosti, s katero so misterij na Golgoti v krščanskem svetu pozdravili, s katero se je o misteriju na Golgoti na določen način govorilo vse dokler ga kasneje niso mogli več razumeti, krščanski instinkt je na mesto te modrosti postavil nekaj drugega.

Krščanstvo današnjih časov ima le malo razumevanja za tiste globoke diskusije modrih očetov krščanstva v prvih krščanskih stoletjih, diskusije o tem, kako sta bili dve naravi, Božja in človeška, združeni v osebi Jezusa iz Nazareta. To je bilo nekaj, kar je živi modrosti prvih krščanskih stoletij še nekaj govorilo, pozneje pa je prešlo v prazne abstrakcije. V krščanstvu zahoda se je ohranilo tudi le malo od svete prizadevnosti, od te svete prizadevnosti, s katero so hoteli razumeti, kako se je združilo Božje in človeško v misteriju na Golgoti. Toda, krščanski impulz je mogočen. In tako se je potem na mesto modrosti, s katero so pozdravili misterij na Golgoti v času, ko je ta svetil čez Zemljo, postavila ljubezen. In čudovito je, kolikšno polnost ljubezni je dosegel v toku stoletij krščanskega razvoja glede na Jezuška, glede na to, kako leži v jaslicah. Čudovito je, kako odzvanja ta ljubezen v Božičnih igrach, ki tako krasno svetijo k nam iz zgodnjih krščanskih stoletij.

Kdor dovoli, da vse to deluje na njegovo dušo, doume, kako močno je bil praznik Božiča, praznik spomina. Kdor dovoli, da vse to nanj deluje, doume, da prav tako kot so hoteli biti ljudje pisma stare zaveze zbrani v modrosti pri očetih, tako so hoteli biti zbrani ob jaslicah za Božič ljudje zgodnjih krščanskih stoletij v življenju na Zemlji v darovanju svojega najboljšega, darovanju svoje ljubezni nedolžnemu otroku. Kdo pa lahko oporeka, da je ta ljubezen, ki je iz tako mnogih src tekla k izviru krščanstva, do današnjih časov počasi postala bolj ali manj navada. Kdo bi lahko oporekal, da živimo v času, v katerem praznik Božiča nima več tiste živosti, ki jo je imel svoje čase! Iz ljubezni, ki je bila posvečena prazniku Božiča, je celo še v najnovejšem času nastalo nekaj najpomembnejšega. Ljudje pisma stare zaveze so se hoteli vrniti k svojemu izvoru s tem, da so rekli, da hočejo biti zbrani s svojimi očeti. K prvotnemu človeškemu bitju hoče gledati kristjan, če gleda na praznik Jezusovega rojstva. Zaradi tega krščanskega instinkta so povezovali s praznikom Božiča tudi začetek bivanja človeka na Zemlji in so prej slavili 24. december kot dan Adama in Eve kot dejanski rojstni dan Jezusa. In na koncu se je povezal iz globokega instinkta s praznikom Božiča simbol drevesa iz raja.

Najprej gledamo tja, v hlev v Betlehemu, gledamo, kje je otrok med živalmi pred blagoslovljeno materjo. Gledamo tja na to nebeško znamenje človeškega porekla. In človeštvo je bilo prisiljeno, da iz svojega čutenja obenem pogleda na zemeljsko poreklo človeka, na drevo iz raja in je povezovalo jasli z drevesom iz raja, tako, kot je že sveta legenda zemeljsko poreklo človeka povezovala z misterijem na Golgoti, tista legenda, ki pravi, da se les drevesa iz raja na čudovit način podeduje navzdol iz ene generacije v drugo do časa misterija na Golgoti in da je bil križ na Golgoti, na katerega je bil Kristus

priredit, iz istega lesa, kot drevo iz raja. Tako vidimo, kako se v legendi strne nebeško poreklo človeka z zemeljskim poreklom človeka.

Toda, vse to je v drugem smislu pravo krščansko čutenje tudi zabrisalo. In kdo se lahko upre občutku, da vidimo v sedanjem človeštvu malo občutka za to, kako se na eni strani spoštuje Božanstvo kot nekaj očetovskega in kako se poleg tega lahko gleda na božanstvo kot na princip sina? Ločeno občutenje v odnosu do Boga očeta in Boga sina je za človeštvo več ali manj izgubljeno vse tja do razsvetljene moderne teologije. In ker se je to ločeno čutenje izgubilo, vidimo, da ugledni teologi novega časa zastopajo stališče, da sin pravzaprav ne sodi v evangelije, temveč le Oče in da je Jezus iz Nazareta le veliki učitelj, oznanjevalec Boga očeta. Človek današnjih dni govori o Kristusu in ima še nekaj nejasnega spomina o tem, kaj se povezuje s sveto zgodbo Kristusa, nima pa več jasnega in razlikujočega čutenja za Boga sina na eni strani in za Boga očeta na drugi.

Ko je prišel misterij na Golgoti v razvoj Zemlje, je bilo to čutenje še dovolj živo prisotno. Tam preko, v Aziji v mestu, za katerega se Rim v tistem času ni dosti menil, je vstal v Jezusu iz Nazareta Kristus, po gledanju prvih kristjanov Božje bitje, ki je prežemalo dušo človeka na tak način, kot se pred tem to na Zemlji ni zgodilo in naj se po tem na Zemlji ne bi zgodilo več. Tako, da ta en dogodek iz Golgote, to eno prežemanje duše enega človeka z božjim bitjem, s Kristusom, vsemu razvoju Zemlje šele daje smisel in si ga moramo predstavljati tako, da je bil ves razvoj Zemlje pred tem čakanje na dogodek na Golgoti in vse za tem izpolnitev tistega, kar misteriju na Golgoti mora slediti.

To se je dogodilo tam preko, v Aziji. In v Rimu je sedel cesar Augustus. Tega, kaj je pomenil cesar Augustus na rimskem prestolu, si moderno človeštvo ne predstavlja jasno: tu je sedel kot utelešeno božanstvo. Rimski Cezar je bil sam Bog v človeški postavi. Drugače pojmovan Bog na rimskem prestolu, drugače pojmovan Bog tam na Golgoti - mogočno nasprotje! Kakšno nasprotje? Poglejmo si cesarja Augustusa, tega, v človeku utelešenega Boga po gledanju njegovih pristašev, po ukazu rimske države. Kot Božje bitje se je spustil na Zemljo. Božje sile so se povezale s silami rojstva, s krvjo in v krvi živi, valovi Božja moč, ki se je spustila sem dol v zemeljsko. Tako približno so si po vsej Zemlji predstavljali bivanje Božjega na Zemlji, četudi v različnih oblikah. Samo pri judovskem narodu ni bilo tako, ker so svojega Boga čutili kot Boga, ki je ostal na oni strani. Drugi so povsod čutili Boga, ki se je povezal s silami krvi. Boga so čutili tako, da so to Božje lahko izgovorili z besedami Ex deo nascimur. Človek pa se je čutil sorodnega, četudi je živel v nizkem, s tem, kar je na vrhu človeštva živel v taki osebnosti kot v cesarju Augustusu. Toda vse, kar se je častilo, je bil princip Boga očeta, saj je živel v krvi, ki je dana človeku z rojstvom v svet.

V misteriju na Golgoti se združi s človekom Jezusom iz Nazareta božansko Kristusovo bitje, sedaj pa ne s krvjo, pač pa z najboljšimi, po najvišjem stremečimi silami človeške duše. Sedaj se združi Bog z enim človekom tako, da se človeštvo iztrga zapadanju v samo zemeljsko - materialne sile.

V krvi živi Bog oče. Bog sin živi v duši in duhu človeka. Bog oče vodi človeka v materialno življenje: Ex deo nascimur. Bog sin, vodi človeka spet ven iz materialnega življenja. Bog

oče vodi človeka iz nadčutnega v čutno, Bog sin iz čutnega spet v nadčutno: In Christo morimur...

Tu sta bili dve čustvi, ki se močno razlikujeta. K čutenju za Boga očeta je bilo dodano čutenje za Boga sina. Toda še iz drugih podrazlogov je bilo za razvoj človeštva to razlikovanje Boga očeta od Boga sina izgubljeno. In ti podrazlogi so do današnjega dne ostali povezani s človeštvom, tudi s krščanstvom. Če pogledamo na človeško pramodrost vidimo povsod, kako so ljudje, če so jih vpeljali v to, kar ta pramodrost nudi, prepričani o tem, da so se spustili navzdol iz božansko duhovnih višin v fizično - čutni svet. Preeksistentno življenje se je človeku zdelo zagotovljeno. Ljudje so gledali skozi rojstvo oziroma skozi spočetje navzgor v božansko duhovne svetove, iz katerih se je duša spustila navzdol, s tem, da je pri rojstvu stopila v fizično - čutni svet.

V našem jeziku imamo samo besedo nesmrtnost. V našem jeziku smo izgubili besedo za drugo stran večnosti. V naših jezikih nimamo besede »nerojenost«. Če pa je večnost popolna, potem mora biti beseda nerojenost prisotna, kot je beseda nesmrtnost. Da, za človeka je še bolj pomembno kar lahko leži v besedi nerojenost kot to, kar lahko leži v besedi nesmrtnost. Tako kot je res, da gre človek skozi vrata smrti v življenje v duhovnem svetu, tako je res tudi, da se v današnjem času to življenje v duhovnem svetu ljudem pogosto naznanja na neverjetno egoističen način. Ljudje živijo tu na Zemlji. Hrepenijo po nesmrtnosti. S smrtjo ne bi hoteli potoniti v nič. In tako se je potrebno dotakniti le egoističnih instinktov človeka s tem, da se mu pripoveduje o nesmrtnosti.

Poslušajte enkrat pozorno kako v neštetih pridigah špekulirajo z egoističnimi nagoni človeka, da bi nesmrtnost privedli pred človeško dušo. Z egoističnimi nagoni človeka se ne more špekulirati tako, če se govori o nerojenosti. Saj ljudje ne zahtevajo tako egoistično, da so bili pred svojim rojstvom, pred spočetjem v duhovnem svetu, kot zahtevajo, da bi bili v duhovnem svetu po smrti. Tam so, s tem so zadovoljni. Zakaj naj bi skrbeli za to, odhod so prišli? Iz svojega egoizma skrbijo za to, kam gredo. Ko spet pridemo k neegoistični modrosti, bo postala nerojenost človeku tako pomembna, kot je danes za človeka nesmrtnost.

Toda v starih časih so vzpostavili povezavo med enim in drugim gledanjem. Takrat so živeli v božansko - duhovnih svetovih. Z rojstvom so stopili sem dol, povezali tisto, kar so imeli v božansko duhovnih svetovih v čisto duhovnem okolju s človeško krvjo in živeli to naprej v človeški krvi. Iz tega je nastala predstava: Ex deo nascimur. Bog, ki živi v krvi, Bog, ki ga tu v mesu predstavlja človek, to je Bog oče.

Drugi pol življenja, smrt, izzove v duševnem življenju drug impulz. V človeku mora biti nekaj, kar se s smrtjo ne izčrpa. Temu ustreza le predstava o Božanskem, skozi katero preide zemeljsko-fizično v nadčutno-nadfizično. To pa vsebuje misterij na Golgoti. Božanski princip očeta je bil vedno prehod od nadčutnega k čutnemu, božanski princip sina prehod od čutnega k nadčutnemu: torej je ideja vstajenja nujno povezana z misterijem na Golgoti. In h krščanstvu sodi Pavlova beseda, da je Kristus postal za človeštvo to, kar je postal, le s tem, da je Vstali.

Skozi stoletja so ljudje vedno bolj in bolj izgubljali razumevanje za Vstalega, za zmagovalca nad smrtjo in razsvetljena teologija novejšega časa se je držala le še človeka

Jezusa iz Nazareta. Ta človek, Jezus iz Nazareta ne more biti drugi poleg principa Očeta. On bi lahko oznanjal Očeta, v duhu diskusij prvega krščanstva pa se ne bi mogel postaviti poleg Očeta. Toda enakovredno stojita eden poleg drugega božanski Oče, ki naredi prehod iz nadčutnega v čutno: Ex deo nascimur, in božanski Sin, ki naredi prehod od čutnega v nadčutno: In Christo morimur. - in vzvišen nad obojima biti rojen in umreti, je tretji princip, ki izhaja od obeh, kar je v povezavi z obema spet enakovredno, z božanskim Očetom in božanskim Sinom: duh, Sveti Duh. Tako, da je v človeku prepoznaven prehod iz nadčutnega v čutno: Ex deo nascimur, prehod iz čutnega v nadčutno: In Christo morimur, in povezava obeh, povezava s tem, v čemer niti rojstvo niti smrt nimata več Bitnosti, prebujenje po duhu: Per spiritum sanctum reviviscimus.

Praznik Božiča je bil skozi stoletja praznik spomina. Koliko se je od tega spomina izgubilo, se kaže po tem, da je od Kristusa Jezusa prav za razsvetljeno teologijo ostal le še Jezus iz Nazareta. To pa nas tudi za današnji dan usmerja k temu, da mora postati praznik Božiča za nas od čistega praznika spomina, praznik poziva za nekaj novega. Rojeno mora biti novo bitje. Krščanstvo potrebuje obnovo, saj je s tem, da je izgubilo polno razumevanje za Kristusa v Jezusu iz Nazareta, pravzaprav izgubilo svoj smisel. Ta smisel pa je treba spet najti. Človeštvo mora spet spoznati, kako je le z nadčutnim razumevanjem misterij iz Golgote mogoče razumeti.

K nerazumevanju misterija iz Golgote pa je prišlo zraven še nekaj drugega. Z ljubeznijo lahko gledamo k jaslim, ne pa več z modrosti polnim razumevanjem na združenje Kristusa s človekom Jezusom iz Nazareta. Pa tudi gledati navzgor, v nebesne višave, ne moremo več z enakim čustvom, s kakršnim so gledali v nebo v času misterija na Golgoti. Takrat so gledali navzgor v zvezdne svetove in so v poteh zvezd, v zvezdnih konstelacijah, videli nekaj kot fizionomični izraz božanskega delovanja duš in duha kozmosa. V Soncu so videli nekaj kot srce tega božansko - kozmičnega delovanja. V Kristusu so lahko videli duhovnost tega, kar so videli zunanje čutno, kar so videli v čudovitem svetu zvezd. Za novejšega človeka je svet zvezd, je vse, kar človek vidi v prostranstvih prostora zunaj, več ali manj rezultat računskih nalog, mehanizem sveta. Svet je postal prazen Bogov, prazen Boga. Iz tega, Bogov praznega sveta, ki ga danes raziskujemo z našo astronomijo in astrofiziko, se Kristus za gotovo ni mogel spustiti na Zemljo. Toda za človeško pramodrost, je bil ta svet nekaj drugega. Ta svet je bilo telo božanskega Božjega duha in Božje duše svetov. In iz tega z duhom prežetega kozmosa, se je Kristus lahko spustil na Zemljo in se združil s človekom v Jezusu iz Nazareta.

Na globok način pride to do izraza v samem razvoju človeštva. Vse stare čase pred misterijem na Golgoti so bili na Zemlji misteriji, sveta mesta, ki so bila tudi najvišje šole, šole, v katerih so obenem negovali religiozno življenje. Povsod v teh misterijih so opozarjali na to, kar naj bi prišlo. Povsod so kazali na to, da človek v sebi nosi moč, ki premaga smrt. To zmago nad smrtjo so v mogočnih doživetjih doživljali v misterijih posvečeni. Kdor je hotel postati eden od posvečenih, je moral razviti v sebi tisto globoko doživetje, ki mu je omogočilo doživeto prepričanje: Ja, v sebi si prebudil to, kar je zmagovalec nad smrtjo. - V misterijih posvečeni je doživel v sliki pred celotnim načrtom zgodovine sveta, kar naj bi se šele v bodočnosti resnično dogodilo. Povsod pri narodih so v misterijih oznanjali sveto skrivnost: človek lahko premaga smrt. Toda obenem so opozarjali na to, da bo vse to, kar se je v misterijih lahko prikazalo samo v slikah, enkrat

postavljeno pred zgodovino sveta kot enkratni dogodek. Misterij iz Golgote so v naprej oznanjali tudi poganski misteriji starega veka. Bil je izpolnitev tega, kar so, ravno v svetih mestih, povsod v naprej naznanjali.

Ko je človek, ki naj bi šel skozi posvetitev, prestal najprej priprave v misterijih in potem tiste težke vaje, skozi katere je šel človek v starih časih v posvečenje, ko je svojo dušo tako zrahljal od telesa, da se je ta duša, tako zrahljana, lahko povezala z duhovnimi svetovi in je v duhovnih svetovih lahko zaznavala, da bi lahko prišla do lastnega prepričanja, da v človeški naravi življenje vedno premaga smrt. Ko je posvečeni prišel do tega spoznanja, je bil soočen z najglobljo izkušnjo, ki so jo skozi te misterije starega veka iskali. In ta najgloblja izkušnja je bila v tem, da so pred duhovnim očesom človeka odstrli zemeljsko prepreko, materialno prepreko, da bi se videlo tisto, kar je obenem duhovno in materialno: Sonce. In pred tisti skrivnostni, toda vsakemu posvečenemu dobro znan pojav, je bil voden iniciiranec, da je ob polnoči skozi Zemljo videl Sonce - na drugi strani Zemlje.

Instinktivna čutenja najsvetejšega in najvišjega so človeku skozi zgodovinski razvoj le ostala. Nekatera so sčasoma zbledela, toda, za tistega, ki hoče biti neobremenjen, je stari smisel še zaznaven. In tako danes iz dejstva, da naj bi se v posvečeni noči od 24. na 25. decembra ob polnoči v vsaki krščanski cerkvi brala polnočnica, in maša ni nič drugega, kot na nek način strnjene misterijski rituali, ki so vodili do gledanja Sonca ob polnoči. V tem določanju branja polnočne svete maše, lahko vidimo izzven stare posvetitve, ki je posvečencu omogočilo, da ob polnoči vidi na drugi strani Zemlje Sonce, izzven posvetitve, ki mu je omogočala, da doživi kozmos kot nekaj duhovnega in obenem zazna, zveničo skozi kozmos, Besedo svetov, ki jo izgovarja Bitje svetov iz poti zvezd in zvezdnih konstelacij.

Kri razdvaja ljudi. Kri povezuje tisto, kar se je spustilo iz nebeških višav kot človeško, na materialno-zemeljsko. Ljudje so, posebej v našem stoletju, s tem, da so se posvetili spet principu krvi, zelo grešili proti krščanskemu principu. Toda najti morajo pot nazaj h Kristusu Jezusu, njemu, ki ne govori krvi, ki je svojo kri prelil in jo povezal z Zemljo, ki pa govori duši in duhu in vse ljudi združuje, jih ne ločuje. Tako, da pride na Zemljo »Mir ljudem« v z njegovo pomočjo doseženem razumevanju Besede svetov.

Ob novem razumevanju Božičnega praznika pride zato lahko do tega, da se z nadčutnim spoznanjem pred pogledom duše materialni kozmos preobrazi v duha. Sonce ob polnoči postane lahko spet vidno, to pomeni, prepoznano v njegovi duhovnosti. S tem lahko pridemo do razumevanja za nadzemljsko bitje Kristusa, za bitje Sonca, ki se je povezalo s človekom Jezusom iz Nazareta. In s tem lahko spet pridobimo spoznanje za to, kar naj bi živelo nad narodi Zemlje v narode združujočem, miroljubnem duhu: »Razodevajo se bitja Boga v višavah in mir zazveni s temi razodetji iz človeških src, ki hočejo dobro.«

To je rek ob Božiču, sozvočje miru na Zemlji in Božje luči, ki seva na Zemljo. Ne potrebujemo samo spomina na Jezusovo rojstvo. Potrebujemo razumevanje za dojetje, da mora priti nov Božični praznik, da se mora nekaj roditi, da mora praznik rojstva priti iz sedanjosti v bližnjo bodočnost, da se mora roditi nov Kristusov impulz, da se Kristusa mora spet prepoznati s tem novim Kristusovim impulzom. Spet potrebujemo razumevanje za to, da so božansko - duhovni svetovi neba povezani s fizično - čutnim zemeljskim svetom in da je misterij na Golgoti najpomembnejši izraz za to povezanost.

Spet moramo razumeti, zakaj nam na nek način zazveni v sveti noči ob polnoči opomin, da moramo misliti na božansko - duhovno poreklo ljudi, misliti, zakaj nam zazveni opomin ob tem času, misliti razodetje neba povezano z mirom na Zemlji. To zmoremo le, če naredimo noč posvetitve svetov za svoje prepričanje, če se ne pomirimo na star, navajen način s tem, da se za Božič obdarujemo, ker je to pač postala navada potem, ko so tisti topli občutki, ki so jih kristjani stoletja dolgo nosili v sebi, izgubljeni. Toda, novo sveto noč potrebujemo. Sveto noč, ki ne spominja le na rojstvo Jezusa iz Nazareta, ki se je zgodilo, temveč prinaša novo rojstvo: rojstvo novega Kristusovega impulza.

Iz polne zavesti se moramo naučiti spet razumeti, kako se v misterijih na Golgoti izraža nadčutno, da bi v čutnem na Zemlji prišlo do izraza. S polno zavestjo moramo spet razumeti to, kar je zvenelo v starih misterijih. Takrat je zvenelo instinktivno; mi hočemo sprejeti to s polno zavestjo. Spet se hočemo naučiti razumeti, kako človek polnočno Sonce lahko zazna, kako človek, ko bo sveta noč zanj nekaj resničnega, lahko zazna čudovito polnočno sozvočje harmonij sfer razodetja nebes in miru na Zemlji.

V tem duhu so zapisane besede, ki naj bi bile prav iz teh temeljev posvečene sveti noči. V sebi strnejo, kar sem hotel v tej uri približati vašim dušam, vašim srcem. Iz zavesti antropozofskega razumevanja Kristusa hočejo povedati, kako spet lahko pridemo k temu, kar je bila nekdanja človeška pramodrost, toda instinktivno, kar je bilo v ostankih še toliko prisotno v času misterija na Golgoti, da so pojav Kristusa lahko praznovali.

To razumevanje Kristusa kot kozmičnega bitja, ki se je povezalo z Zemljo, pa hočemo spet doseči. Čas, v katerem bo to za večji del ljudi na Zemlji spet pridobljeno, je čas svete noči svetov, po kateri želimo hrepeneti. Potem bodo v nas oživela čustva, ki bi jih rad izgovoril s sledečimi besedami:

Sonce glej ob polnočni uri;
S kamenjem grádi
V temeljih mrtvih.

Najdi tako v zatonu
In v smrti noči
Stvarstva novi začetek,
Jutra mlado moč.

Da višave razodenejo dovoli
Besedo Božjo Večno;
Globine ohranijo naj
zavetje polno miru.

S tem da v temi živiš,
Sonce ustvari.
Da v snovi tkeš,
Božjo milino spoznaj.